

ปฏិวัติการศึกษาเรียน ปฏิรูปการสอน

ทวีป อภิสัทธ์

ประวัติการเรียนรู้ ปฏิรูปการสอน

เหมาะสำหรับ

ครู อาจารย์ นักการศึกษา

นักเรียน นักศึกษา

และผู้สนใจเรื่องการศึกษา

ราคา 120 บาท

ทวีป อภิสิต

คำนำ

ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ การสื่อสาร และเทคโนโลยียุคปัจจุบัน ทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลกันคนละซีกโลกมีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันและกันได้อย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่โลกของเราก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสารระบบดิจิทัลผ่านดาวเทียม มนุษย์คิดค้นเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้สื่อสารถึงกันได้ด้วยข้อความตัวอักษร ภาพและเสียงได้โดยสะดวก มีเครื่องคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่เป็นเสมือนสมองกลช่วยคิดคำนวณและทำงานหลายอย่างแทนคนได้อย่างน่าอัศจรรย์มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่สามารถสื่อสารทั้งข้อความ ภาพ สี เสียงมีเว็บไซต์มากมายให้ค้นหาความรู้ต่างๆตลอดจนติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว มีวิทยุ โทรศัพท์ โทรศัพท์ โทรสาร เครื่องเล่น CD,DVD, และ MP3 ฯลฯ ที่เป็นทั้งเครื่องมือสื่อสาร ให้ความรู้และความบันเทิง ที่หลากหลาย เป็นต้น

การเรียนรู้ของคนยุคใหม่จึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ผู้ประสงค์จะเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องรอรับความรู้จากครู อาจารย์ผู้สอนเหมือนในอดีตอีกต่อไป เพราะมีสื่อและแหล่งให้ความรู้ให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ ได้มากมาย ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งความรู้ต่างๆเหล่านั้นได้โดยง่าย เพียงแต่ **รู้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง**จากสื่อต่างๆและแหล่งความรู้ที่มีอยู่ใกล้ตัวในชุมชน **รู้วิธีการวิเคราะห์ตรวจสอบความรู้ที่แสวงหามาได้ว่าถูกต้องตามหลักวิชาหรือไม่**เท่านั้น ดังนั้น**วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของคนทุกคนในโลกยุคปัจจุบัน**

ด้วยตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อและแหล่งความรู้ต่างๆที่มีอยู่ใกล้ตัวในชุมชน**ซึ่งจะเป็นเสมือนกุญแจของดอกสำคัญไขประตูเข้าไปสู่โลกของการเรียนรู้ตามที่ผู้เรียนต้องการ** จึงเกิดหนังสือเรื่อง**พฤติกรรมการเรียน ปฏิรูปการสอน**เล่มนี้ขึ้นมา โดยมุ่งหวังให้หนังสือเล่มนี้เป็นเสมือนบันไดเลื่อนนำท่านไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เข้าถึงชุมทรัพย์ทาง

ปัญญาได้อย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ดั่งามของไทยเรา และที่สำคัญต้องการจะเห็น**ภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู อาจารย์ผู้สอน** ตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการสอน การฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นตัวแปรต้นสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอน การถ่ายทอดความรู้ให้สอดคล้องกับยุคสมัยและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย

หวังอย่างยิ่งว่าท่านจะได้ข้อคิดและได้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือเรื่อง **ปฏิบัติการเรียน ปฏิรูปการสอน**อย่างคุ้มค่า

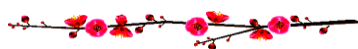
ทวีป อภิสิต

19 / กค. / 55

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	3
สารบัญ	5
ตอนที่ 1 ปฏิบัติการเรียน	7
บทที่ 1 ปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิวัติกระบวนการจัดการการเรียนรู้	8
บทที่ 2 เสรีภาพการเรียนรู้	11
บทที่ 3 เสรีภาพการเรียนรู้ต้องเสริมด้วยสื่อและแหล่งการเรียนรู้	15
บทที่ 4 การเรียนรู้วิธีการ แสวงหาความรู้	18
บทที่ 5 วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง	25
ตอนที่ 2 ปฏิรูปการสอน	36
บทที่ 6 ศาสตร์และจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้	37
บทที่ 7 สอนให้ผู้เรียนเป็นพระเอก	43
บทที่ 8 สอนให้คนคิดเป็น	47
บทที่ 9 สอนจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง	51
บทที่ 10 สอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	55
บทที่ 11 สอนแบบสืบสวนสอบสวน	59
บทที่ 12 สอนให้พัฒนาการคิดหลายๆด้าน	62
บทที่ 13 สอนให้แก้ปัญหาโดยทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม	65
บทที่ 14 สอนโดยใช้กรณีศึกษา	69
บทที่ 15 สอนโดยวิธีระดมพลังสมอง	72
บทที่ 16 สอนโดยการให้อภิปราย	74
บทที่ 17 สอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์	77

เรื่อง	หน้า
บทที่ 18 สอนโดยการสาธิต	83
บทที่ 19 สอนโดยให้ศึกษาเป็นเอกเทศ	85
บทที่ 20 สอนแบบซินดิเคท	89
บทที่ 21 สอนเป็นรายบุคคล	92
บทที่ 22 สอนโดยให้จับคู่สนทนา	100
บทที่ 23 สอนโดยการสัมภาษณ์	102
บทที่ 24 สอนโดยให้ได้ว่าที่	105
บทที่ 25 สอนโดยใช้รูปภาพ	108
บทที่ 26 สอนโดยใช้วิทยุและโทรทัศน์	110
บทที่ 27 สอนแบบบรรยาย	116
ภาคผนวก	
สังเขปข้อมูลการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพศ.2558	121
บรรณานุกรม	124
เกี่ยวกับผู้เขียน	125

ตอนที่ 1

ปฏิบัติการเรียนรู้
ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จาก

สื่อและแหล่งเรียนรู้หลากหลาย

เรียนรู้
วิธีการเรียนรู้

บทที่ 1

ปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิวัติกระบวนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพพลเมืองของ **ประเทศ** จะต้องผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่ง ทุกระดับ และผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้สอน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จาก พฤติกรรมเดิมที่ **เคยทำ** ไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ **ควรทำ** ให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ชัดเจนให้ได้ เพราะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหาร การสอน และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้สอน ดังกล่าว จะส่งผลยิ่งใหญ่ต่อการ ปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้คนไทยทั้งประเทศมีวิถีชีวิตที่เป็น ประชาธิปไตยอย่างแท้จริงได้ ไม่เพียงแค่ประชาธิปไตยแต่ในนามเท่านั้น แต่ต้อง **เป็น ประชาธิปไตยในสายเลือดของคนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ ผู้นำประเทศ นักการเมือง ผู้บริหาร นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ทั่วไป** ซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญของการปกครองประเทศตามรัฐธรรมนูญในระบอบ ประชาธิปไตย ถ้าสามารถทำได้ก็จะเป็นพลังมหาศาลที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทย เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติอย่างรวดเร็วได้ในที่สุดด้วย

เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดของผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ผู้สอนไปใน ทิศทางที่ต้องการให้สอดคล้องกับความเจริญด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจะต้องผลักดันให้สถาบันการศึกษาทุก ระดับ ตั้งแต่อนุบาล ประถม มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ให้เป็นสถาบันหลัก เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงสำคัญในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้สอนในสถานศึกษา เป็นตัวจักร สำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหาร การสอน และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีที่สุด จึง **เป็นบุคคลากรกลุ่มแรก ๆ ที่จะต้องได้รับการพัฒนา**

อย่างเร่งด่วน ให้ปฏิบัติตนเอง ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหาร การสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันสมัย และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และผู้ใกล้ชิดให้ใช้เป็นต้นแบบที่ดีในการบริหาร การสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจนการดำเนินวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนได้ด้วย สิ่งที่จะต้องปฏิบัติครั้งยิ่งใหญ่ในวงการศึกษไทยก็คือ **ปฏิวัติระบบ และรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการดำเนินวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย** ดังต่อไปนี้ :-

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารงานของตนเอง ที่เคยทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ สั่งการ และการตัดสินใจคนเดียวให้น้อยลง ส่งเสริมให้มีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการมากขึ้นใช้วิธีการทำงานเป็นทีม ระดมความคิดเห็น หาข้อยุติ ข้อตกลงในการทำงาน หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น และข้อทักท้วงของเพื่อนร่วมงานมากขึ้น ให้ผู้ร่วมงานยอมรับการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการทำงานของกลุ่มมากขึ้น จะทำอะไรต้องโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม มีคนรู้เห็น สามารถตรวจสอบได้ วิพากษ์วิจารณ์ได้ หากมีอะไรที่ทำไม่ถูกต้อง ฯลฯ

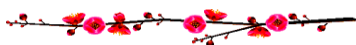
2. **ครู อาจารย์** ผู้สอนในสถานศึกษาจะต้อง **ปฏิวัติวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้** จาก **“ที่เคยทำ”** ให้เป็น **“ที่ควรทำ”** กล่าวคือ ให้ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจเรียนรู้ในเรื่องที่ตรงกับความต้องการ และเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียน และสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ชีวิตประจำวันได้ กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ เรียนรู้ด้วยความสนใจ มองเห็นคุณประโยชน์จากเรื่องที่เรียนรู้ไป เปรียบได้กับการ **“หิวอาหาร”** สิ่งที่ผู้หิวต้องการก็คือ **“อาหาร”** ที่ไปบำบัดความหิวได้ มิใช่หิวอาหาร แต่ได้รับ **ของเล่น** หรือ **จอบ เสียม** เช่นนี้ ก็จะไม่สามารถนำไปบำบัดความหิวได้

การเรียนรู้และแสวงหาความรู้จึงต้องเป็นหน้าที่ของผู้เรียนรู้ เช่นเดียวกับ **“ผู้หิวอาหาร”** จะต้องไป **“แสวงหาอาหารมากินเอง”** ให้ได้ก็จะเป็นการดีที่สุด ครู อาจารย์

ผู้สอนจะต้องไม่นำอาหารมาอัดเยียดป้อนให้กินทั้งๆที่คนไม่หิวและยังไม่ต้องการกินอาหาร ให้จำใจต้องจำใจกินอาหาร เพราะถูกอัดเยียดให้กิน ดังนี้ เป็นต้น

ครูอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็น**ผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเรียนรู้(Organizer)**ช่วยชี้แนะสื่อ แหล่งการเรียนรู้ อำนวยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงหรือใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุดเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้จากสื่อและแหล่งวิทยาการในชุมชนต่างๆให้แก่ศิษย์**สอนวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีการเรียนรู้จากกลุ่ม วิธีการเรียนรู้จากสื่อและวิธีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆวิธีการเรียนรู้จากบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเป็นปราชญ์ชาวบ้านให้แก่ศิษย์** ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น

บทบาทของครูอาจารย์ผู้สอนที่เปลี่ยนไปจากการสอนแบบเดิม ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวนี้จะสอดคล้องกับธรรมชาติและเป้าหมายของการดำเนินวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ผู้สอนจึงต้องปฏิบัติบทบาทหน้าที่ในการบริหาร การสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองครั้งยิ่งใหญ่ที่มีใช้เพียงแค่ปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น !

บทที่ 2.

เสรีภาพการเรียนรู้

ถ้าการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครู อาจารย์ผู้สอน ทำให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนไม่ต้องการ ผู้เรียนก็จะไม่สนใจเรียนรู้ เรื่องที่ถูกบังคับให้เรียน และจะสร้างความลำบากใจให้แก่ผู้เรียนการถูกฝืนใจให้เรียน เหมือนถูกบังคับให้**“กินยาขม”**ทั้งที่ผู้บังคับมองเห็นว่า**ยาขมจะมีประโยชน์ต่อผู้กินยา** ก็ตาม เมื่อถูกบังคับให้เรียนรู้ไปแล้ว ความเอาใจใส่ที่จะจดจำความรู้ที่ได้เรียนไป**ให้คงที่ ยั่งยืนคงอยู่**และนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะมีน้อย การทุ่ม เทลงทุน ลงแรง ไปในการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นการลงทุนที่เปล่าประโยชน์ไม่คุ้มค่าแก่การทุ่มเท และลงทุน

ผลเสียที่ตามมาก็คือ ประชาชนในประเทศชาติจะขาดความคิดริเริ่ม ขาด อิสรเสรีภาพในการคิด ตัดสินใจที่จะเรียนรู้และทำสิ่งใดๆ เพราะผู้เรียนถูกครอบงำทาง ความคิด การตัดสินใจและการกระทำจากครู อาจารย์ผู้สอนมาตั้งแต่อยู่ในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู อาจารย์ผู้สอนที่ไม่ถูกวิธี จะเป็นกรอบจำกัดความเป็น อิสระ การมีเสรีภาพทางความคิด การตัดสินใจ และการกระทำของผู้เรียนอยู่เป็น เวลานาน แม้ผู้เรียนเหล่านั้นเรียนจบจากสถานศึกษาไปแล้ว

ต่อมาเมื่อมา**ได้รับการปลดปล่อยให้มีอิสรภาพในการคิดตัดสินใจ และกระทำด้วยตนเองได้ในภายหลัง ผู้เรียนก็จะคิดตัดสินใจ และกระทำด้วย ตนเองไม่ได้ หรือได้ไม่ดีเท่ากับ ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระ เสรีภาพ ในการ คิด และตัดสินใจรู้และการกระทำด้วยตนเองมาตั้งแต่ต้น** เปรียบได้กับไก่หรือนกที่ เจ้าของเลี้ยงขังไว้ในกรงเป็นเวลานาน ต่อมาภายหลังเจ้าของปล่อยให้ออกจากกรงไป หาอาหารกินเอง ไก่หรือนกที่ถูกเจ้าของเลี้ยงมาเป็นเวลานานก็จะหาอาหารกินเองไม่ เป็น หรือหาอาหารกินไม่เก่ง ถ้าต้องออกไปเผชิญชีวิตนอกกรงโดยไม่มีคนเลี้ยงก็ อาจตาย มากกว่า ไก่ หรือนกที่ปล่อยให้หากินเลี้ยงตัวเองมาตั้งแต่ต้น

กรณีศึกษาที่น่าเศร้า

มีเรื่องเล่าว่า เด็กชายตัวเล็กๆ คนหนึ่งที่อยู่ในวัยมองโลกสดใสพ่อแม่ส่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เข้าวันหนึ่ง แม่พาเดินไปส่งที่โรงเรียนอนุบาล ขณะที่เดินผ่านต้นไม้ริมทางเดินที่กำลังออกดอกสะพรั่งสวยงามหลากหลายสีสดด้วยความเปลิดเปลิบอยู่นั้น เด็กชายคนนั้นสนใจดอกไม้ดอกหนึ่งมากเป็นพิเศษจนต้องเดินเข้าไปหยุดยืนเพ่งพินิจอยู่ใกล้ๆ ด้วยความชื่นชมความงามของดอกไม้ดอกนั้นด้วยใบหน้ายิ้มแย้มเบิกบาน แววตาเปี่ยมด้วยความสุข แม่ที่เดินมาด้วยกันกับลูกเหลือบมองนาฬิกาข้อมือ เห็นว่าใกล้จะถึงเวลาโรงเรียนเข้าอยู่แล้ว จึงเร่งรัด ชูดแขนดึงเด็กชายตัวน้อยๆ ที่กำลังมีความสุข ชื่นชมอยู่กับดอกไม้ที่มีสีสวยสดงดงามดอกนั้น ให้รีบๆ เดินไปโรงเรียน เพราะเกรงว่าจะไปไม่ทันเวลาโรงเรียนเข้า เด็กน้อยผู้นั้นจำใจต้องละสายตาจากดอกไม้ เดินตามแม่ไปด้วยความอาลัยในความประทับใจดอกไม้ดอกนั้น แต่ก็มิวายที่จะเหลียวหลังกลับมามองดูดอกไม้ที่ตนชื่นชอบจนลับตาไป

เมื่อไปถึงโรงเรียนในชั่วโมงศิลปะครูประจำชั้นบอกกับเด็กๆ ทั้งชั้นว่า “ **ชั่วโมงนี้ครูจะให้เธอวาดภาพดอกไม้** ” เด็กชายผู้นั้นเริ่มหัวใจพองโตด้วยความดีใจ เพราะคิดว่าตนจะได้วาดภาพดอกไม้ที่ตนประทับใจและชื่นชอบขณะที่เดินผ่านมาในตอนเช้า แต่แล้วอนิจจา หัวใจที่กำลังสดชื่นพองโตและมีความหวังของเด็กผู้นี้ก็ต้องห่อเหี่ยวลงเพราะครูบอกต่อไปว่า “ **ครูจะให้ให้นักเรียนวาดภาพดอกไม้ตามแบบที่ครูวาดให้ดูบนกระดานดำ** ” เด็กผู้นี้รู้สึกผิดหวังและไม่สนใจจะวาดภาพนั้น เขาจึงสักระวาดๆ ให้เสร็จๆ ไป โดยที่ตนเองไม่มีความสุขในการวาดภาพดอกไม้ในกระดานตามที่ครูสั่งให้วาดเท่าใดนัก ทั้งนี้เพราะเขาสนใจจะวาดภาพดอกไม้ที่เขาเห็นและสนใจมันมากกว่า

การสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำให้หัวใจของเด็กที่กำลัง “ **พองฟู และกระหายที่จะเรียนรู้ในเรื่องที่เขาสนใจ** ” ต้อง “ **แฟบ** ” ลงเช่นนี้อยู่ตลอดเวลาในการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนแห่งนี้ จนกระทั่งเด็กผู้นี้ เรียนผ่านไปถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันหนึ่งในชั่วโมงเรียงความ ครูบอกนักเรียนทั้งชั้นว่า “ **วันนี้ครูจะให้เธอเรียงความ เรื่อง สัตว์ที่ข้าพเจ้าชอบ** ” หัวใจเด็กคนนี้ก็เริ่มพองโตด้วยความดีใจว่า “ **วันนี้จะได้เขียนเรียงความเรื่องที่ชอบอยากจะเขียนเสียที** ” หลังจากที่เขียน

เรียงความตามที่ครูบอกให้เขียนมานานแล้ว ” แต่ต่อจากนั้นครูก็พูดต่อไปว่า “สัตว์ที่ข้าพเจ้าชอบ ที่จะให้พวกเธอเขียนเรียงความในวันนี้คือ “ แมว ” พอสิ้นเสียงคำว่า “ แมว ” จากครูก็มีเสียงเด็กส่วนหนึ่งรวมทั้งเด็กชายผู้นี้ ร้องอุทานออกมาเบาๆว่า “ ยี้ ” ครูก็หันมาทำตาเขียวกับนักเรียนกลุ่มนี้ พร้อมกับพูดด้วยเสียงดังฟังชัดว่า “ เธอไม่ต้องร้อง ยี้ ให้ครูได้ยิน ฉันรู้ว่าเธอไม่ชอบแมว แต่ถ้าเธอรู้ว่า แมวมันดีอย่างไรแล้ว เธอจะต้องชอบมันแน่ๆ ฉะนั้นจงเขียนเรื่องแมว สัตว์ที่ข้าพเจ้าชอบ มาเสียดีๆ ห้ามเขียนเรื่องอื่นนะ ครูเอาเรื่องจริงๆ ด้วย ”

เมื่อเด็กชายคนนี้ได้ถูกครูอาจารย์ผู้สอนขู่ล่ำทับตามมาเช่นนี้อีก หัวใจที่เคยพอโตคิดว่าจะได้เขียนเรื่อง สุนัขตัวโปรดที่ข้าพเจ้าชอบและเลี้ยงดูมันอยู่ที่บ้าน ก็มีอันต้องฟ่อแฟบลงอีกครั้ง แล้วก็ก้มหน้าก้มตาฝืนใจเขียนเรียงความเรื่อง “แมวสัตว์ที่ข้าพเจ้าชอบ” ไปด้วยความขมขื่นได้ไม่กี่บรรทัดก็จบเพราะเด็กชายคนนี้ได้เกลียดแมวเป็นที่สุดเพราะเมื่อตอนเป็นเด็กเล็กๆ เขาเคยเล่นกับแมวแล้วถูกแมวข่วนหน้าจนได้รับบาดเจ็บเช่นนั้นแล้ว เรียงความของเด็กคนนี้จะเขียนออกมาดีได้อย่างไร

ในช่วงสุดท้ายของชีวิตการเป็นนักเรียน เด็กชายผู้นี้ได้พบกับครูที่ให้อิสระและเสรีภาพในการคิด ตัดสินใจและกระทำด้วยตนเองโดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดเองคือครูให้เขียนเรียงความโดยให้อิสระและเสรีภาพในการเขียนอย่างเต็มที่ โดยครูบอกผู้เรียนว่า “ให้เขียนเรียงความเรื่องอะไรก็ได้ที่นักเรียนอยากเขียน” ผลปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ได้คิดไม่ออกว่าจะเขียนเรื่องอะไรย้อนถามครูว่า “คุณครูจะให้ผมเขียนเรื่องอะไรก็บอกมาเถอะครับครูบอกให้พวกเราเขียนเรียงความเรื่องอะไรก็ได้ พวกเรานึกไม่ออกจริงๆว่าควรเขียนเรื่องอะไรก็ไม่ถูกใจครูครับ ”

กรณีศึกษาจบลงเพียงแค่นี้ แต่ขอตั้งประเด็นคำถามให้คิดว่า ที่เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนี้เป็นเพราะอะไร? มิใช่เพราะครูอาจารย์ ผู้สอน มิได้ให้อิสระและเสรีภาพในการคิด ตัดสินใจและกระทำด้วยตนเองมาแต่ต้นมิใช่หรือ ผลสุดท้ายความคิดการตัดสินใจและการกระทำของนักเรียนจึงถูกจำกัดให้คิด ตัดสินใจ และกระทำอยู่ในกรอบที่จำกัด คิดนอกกรอบหรือคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจและกระทำด้วยตนเองอย่างอิสระโดยไม่มีคนชี้นำไม่ได้ จึงกลายเป็น “ไก่ป่วย” ไปโดยปริยาย เช่นนี้แล้วศิษย์จะฉลาด และเก่งกว่าครูไปได้ได้อย่างไร? ถ้าศิษย์ขาดความรู้

ความสามารถ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเองน้อยกว่าครู อาจารย์ผู้สอน แล้ว
ประเทศชาติบ้านเมืองจะเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างไร?

